

FUMO

T.a.v. het Dagelijks Bestuur

J.W. de Visserwei 10

9001 ZE Grou

Zaaknummer : 2026043017311
Dossiernummer :
Telefoonnummer : 14 0511
Email : Gemeente@achtkarspelen.nl
Onderwerp : Zienswijze ontwerpbegroting FUMO 2027

Buitenpost, 30 april 2026

VERZONDEN, 12 juni 2026

Geachte bestuur van de FUMO,

Op 15 april 2026 heeft u ons de Ontwerpbegroting FUMO 2026 toegezonden. Op grond van artikel 28 van de GR FUMO wordt onze raad in de gelegenheid gesteld om eventueel een zienswijze in te dienen. Wij hebben kennisgenomen van het beleidsstuk Ontwerpbegroting FUMO 2027 en dienen een zienswijze in.

Wij erkennen en onderschrijven dat de FUMO voor een belangrijke opgave staat. Uit de aan ons toegezonden stukken blijkt dat de FUMO zich bevindt in een fase van herstel, versterking en doorontwikkeling. De afgelopen jaren is sprake geweest van kwetsbaarheden in de organisatie, onder andere zichtbaar in het personele verloop, het ziekteverzuim en de druk op de kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening. Daarnaast zien wij dat de maatschappelijke opgaven in het fysieke domein complexer worden en dat de eisen aan omgevingsdiensten, onder meer vanuit landelijke kaders, verder toenemen.

Wij begrijpen dat deze ontwikkelingen vragen om gerichte keuzes en investeringen om zo toe te werken naar een robuuste en toekomstbestendige omgevingsdienst. In die zin delen wij de noodzaak om gezamenlijk te werken aan een sterke FUMO die haar wettelijke taken rechtmatig en met gezag kan uitvoeren en daarbij een waardevolle partner is voor haar deelnemers.

Ondanks dat wij positief staan tegenover de ingezette doorontwikkelingen, moeten wij, mede gezien onze eigen financiële positie, voorzichtig zijn. Het zogenoemde ravijnjaar is naar achteren geschoven en er is geen zicht op een structurele aanvullende vergoeding vanuit het Rijk richting gemeenten. Vanuit deze optiek beoordelen wij de Ontwerpbegroting FUMO 2027.

Vanuit de bovenstaande insteek hebben wij de Ontwerpbegroting FUMO 2027 beoordeeld. Hierdoor bestaat onze zienswijze uit de onderstaande punten:

Proces voorafgaand aan toezending ontwerpbegroting FUMO 2027

Wij uiten onze zorgen over het proces dat is doorlopen voorafgaand aan de toezending van de Ontwerpbegroting FUMO 2027. Deze zorgen hebben in het bijzonder betrekking op de wijze waarop signalen en aandachtspunten vanuit deelnemers zijn meegewogen en vertaald in de uiteindelijke keuzes die ten grondslag liggen aan de ontwerpbegroting.

In verschillende bestuurlijke en ambtelijke overleggen zijn mondeling zorgen geuit over de voorgenomen koers en het tempo van de doorontwikkeling van de FUMO. Daarnaast zijn zowel op ambtelijk als op managementniveau memo's opgesteld, waarin meerdere aandachtspunten en handvatten zijn aangereikt ten aanzien van de koers, de fasering en de financiële uitwerking van de voorgestelde ontwikkelingen.

Deze memo's zijn opgesteld met het doel om mee te denken met de FUMO en om bij te dragen aan een zorgvuldige besluitvorming. Daarbij was het uitgangspunt om keuzes en uitzettingen zodanig vorm te geven dat deze bestuurlijk goed uitlegbaar zijn en kunnen rekenen op draagvlak bij de deelnemers. Wij constateren echter dat deze inbreng vanuit de deelnemers in beperkte mate herkenbaar is verwerkt in de voorliggende Ontwerpbegroting FUMO 2027, die grotendeels ongewijzigd ter zienswijze is aangeboden.

Op zowel ambtelijk, management en bestuurlijk niveau wordt door de FUMO het belang van vertrouwen in de samenwerking onderstreept. Dat belang onderschrijven wij. Tegelijkertijd constateren wij dat vertrouwen niet alleen kan worden gevraagd, maar ook moet worden opgebouwd en onderhouden. Het zichtbaar en navolgbaar betrekken van deelnemers bij keuzes en besluitvorming is naar onze overtuiging een voorwaarde om het vertrouwen te versterken en te behouden.

Incidentele financiering als uitgangspunt voor het verbeterplan

Wij onderschrijven de noodzaak om te investeren in de verdere verbetering en versterking van de FUMO. Tegelijkertijd vinden wij het, mede gelet op het doorlopen proces en de signalen die vanuit deelnemers zijn meegegeven, niet passend om op dit moment structurele uitzettingen vast te leggen in de begroting.

De doorontwikkeling van de FUMO kent nog meerdere onzekerheden ten aanzien van omvang, tempo en uiteindelijke effecten. In dat licht vinden wij het wenselijk dat verbetermaatregelen eerst worden uitgewerkt, beproefd en geëvalueerd, voordat structurele financiële verplichtingen worden aangegaan. Structurele uitzettingen horen pas aan de orde te zijn wanneer duidelijk is welke verbeteringen noodzakelijk zijn en welk effect deze hebben op de organisatie en de dienstverlening.

Wij zijn daarnaast van oordeel dat de doorontwikkelingen van de FUMO op termijn ook moeten leiden tot efficiencywinst. Wij gaan ervan uit dat deze efficiencywinst bijdraagt aan het beperken van de financiële gevolgen voor deelnemers en daarmee de structurele uitzettingen kan reduceren of mogelijk geheel teniet kan doen. Tegen deze achtergrond achten wij het logisch om de doorontwikkeling vorm te geven via een verbeterplan dat wordt gefinancierd met incidentele middelen. Wij verzoeken u om structurele uitzettingen te overwegen wanneer de noodzaak en meerwaarde daarvan aantoonbaar zijn onderbouwd en bestuurlijk goed kunnen landen bij de deelnemers.

Stapsgewijs uitbreiden van capaciteit in samenhang met een meerjarenplan

Wij erkennen dat versterking van de bedrijfsvoering een belangrijke randvoorwaarde is voor een robuuste en toekomstbestendige FUMO. In de Ontwerpbegroting FUMO 2027 constateren wij dat wordt voorgesteld om de bedrijfsvoering structureel te versterken door een uitbreiding van 7 fte en 4 fte voor ketentoezicht. Gezien de omvang en impact van deze uitbreiding achten wij het wenselijk dat deze versterking niet in één keer, maar stapsgewijs wordt ingevoerd.

Voor een doorontwikkeling achten wij het van belang dat uitbreidingen van deze omvang worden bezien in samenhang met een integraal meerjarenplan. In een dergelijk plan dient inzichtelijk te worden gemaakt welke opgaven wanneer worden opgepakt, welke prioriteiten daarbij worden gesteld en hoe de uitbreiding van capaciteit hieraan bijdraagt. Dit biedt deelnemers de mogelijkheid om de voorgestelde uitbreiding in samenhang te beoordelen en hun rol als opdrachtgever zorgvuldig in te vullen.

Daarbij merken wij op dat voor het voldoen aan de kwaliteitscriteria voor ketentoezicht een inzet van 2 fte volstaat. Wij missen een nadere onderbouwing waarom in de ontwerpbegroting wordt voorgesteld om direct een uitbreiding naar 4 fte te realiseren.

Wij pleiten er daarom voor om de uitbreidingen stapsgewijs te implementeren, gekoppeld aan het meerjarenplan en voorzien van evaluatie- en bijstuurmomenten. Dit stelt deelnemers in staat om de voortgang, effecten en meerwaarde van de ingezette versterking te beoordelen alvorens vervolgstappen te zetten. Deze aanpak vergroot het draagvlak, is transparant, voorkomt het vooruitlopen op nog te maken keuzes en draagt bij aan vertrouwen bij de deelnemers in de doorontwikkeling van de FUMO.

Keuzes rond inzet van omgevingsadviseurs

In de Ontwerpbegroting FUMO 2027 is structureel budget opgenomen voor de inzet van omgevingsadviseurs, gebaseerd op de nieuwe set Kwaliteitscriteria 3.1. Deze kwaliteitscriteria introduceren een adviserende rol die kan bijdragen aan de versterking van het VTH-stelsel. Wij zijn bereid om de mogelijke meerwaarde van deze rol in samenhang met deze kwaliteitscriteria nader te verkennen. Wij achten het daarbij passend om deze verkenning vorm te geven via incidentele middelen, met een beperkte inzet in fte, en deze te voorzien van duidelijke evaluatie- en bijstuurmomenten. Dit stelt deelnemers in staat om op basis van ervaringen de daadwerkelijke meerwaarde te beoordelen, alvorens over te gaan tot structurele inbedding en eventuele uitbreiding.

Het vooraf vastleggen van de omgevingsadviseur als structurele taak dwingt deelnemers om vooruitlopend op deze afweging een standpunt in te nemen en beperkt daarmee de bestuurlijke keuzevrijheid. Wij pleiten er daarom voor om de inzet van omgevingsadviseurs niet als structurele voorziening in de ontwerpbegroting op te nemen, maar deze expliciet te positioneren als een aanvullende taak waarvoor deelnemers afzonderlijk kunnen kiezen. Dit doet recht aan de systematiek van de Gemeenschappelijke Regeling en draagt bij aan een zorgvuldige, transparante en gedragen doorontwikkeling van de FUMO.

Samenvattend constateren wij dat de ontwerpbegroting FUMO 2027 op belangrijke punten onvoldoende is uitgewerkt en onderbouwd. Indien de begroting FUMO 2027 ongewijzigd wordt voorgelegd aan het Algemeen Bestuur, achten wij de financiële en bestuurlijke risico's voor deelnemers aanzienlijk.

Wij hebben ons AB-lid daarom meegegeven dat, wanneer onze aandachtspunten onvoldoende worden verwerkt, tegen vaststelling van de begroting FUMO 2027 zal worden gestemd.

Wij blijven de ontwikkelingen met belangstelling volgen en verwachten dat u onze zienswijze zorgvuldig betreft bij het vervolgproces. We zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Namens de gemeenteraad van Achtkarspelen,

De Griffier,

De voorzitter,

Dhr. G.J. Andringa

Dhr. J.D. de Vries MSc